

Codi: 200771

Crèdits: 6

Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA

Matèria: PROFESSIÓ I CONTEXT

Curs: TERCER

Semestre: SEGON

Equip docent: Montse Romaní & Silvia Rosés

Hores de dedicació: 150h

Hores lectives: 54h

Hores autònomes: 96h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de caràcter obligatori i de metodologia teòrico-pràctica. S'entén la pràctica, llavors, com una dimensió articulada amb les de teoria, praxi i poiesis, tant en relació amb les situacions, processos i contextos que s'aborden i en els quals aquesta articulació es dona, com en relació al propi context pedagògic d'aprenentatges i activitats. Sobre la base d'això, l'objectiu general de la matèria és posar èmfasi en la relació, implicació i mútua incidència entre les arts i els dissenys i el seu context, interdependent i circumdant.

En les quatre assignatures que componen la matèria s'enfortirà la disposició investigadora dels/les alumnes des de la condició del pensament crític, situat i contextual en, per a i a través de les arts i els dissenys; s'abordaran, de forma àmplia i oberta, marcs teòrics, discursos, conceptes i metodologies procedents de camps de saber tant de les ciències socials com dels estudis científics-tècnics; s'incidirà en la reflexió i projecció de les pràctiques dels/les alumnes en i per al context, tant professional com a acadèmic.

Assignatures de la matèria:

INTRODUCCIÓ A LA INVESTIGACIÓ EN ARTS I DISSNYS

ESTUDIS CRÍTICS I CULTURALS 1

ESTUDIS CRÍTICS I CULTURALS 2

PROFESSIÓ I CONTEXT

PROFESSIÓ I CONTEXT.

Aquesta assignatura està orientada a proporcionar informació, anàlisi crític, eines, normatives i recursos, per aprofundir en el context laboral i professional de l'art i el disseny contemporanis. El bon coneixement d'aquest context permetrà una major responsabilitat de la professió de l'artista i el dissenyador vers la societat.

D'una banda, explorarem els agents i els espais que constitueixen l'ecosistema de les arts i el disseny, els codis i les relacions professionals que s'estableixen entre ells. Analitzarem la legislació internacional i estatal que empara els dos sectors, així com les normatives i condicions que regeixen l'estatus laboral, jurídic i fiscal de l'artista i el dissenyador, que els faciliten la integració professional en el context social i productiu.

Coneixerem les lleis de propietat intel·lectual i les llicències lliures, i posarem l'atenció en els drets d'autor i els drets morals. Els codis ètics i deontològics.

D'altra banda, es traçaran les pautes per elaborar òptimament un pla d'empresa o projecte cultural, tenint en compte els sistemes de producció i gestió possibles, les fonts de finançament i els models d'economia de la cultura.

Finalment, treballarem diferents eines indispensables en la promoció, distribució, comercialització i recepció de la pràctica artística i del disseny.

OBJECTIUS

- Conèixer i comprendre l'entorn professional de les arts visuals, el disseny i l'artesania.
- Explorar el seu ecosistema i facilitar-ne la seva inserció professional.
- Dotar d'instruments els estudiants per a la professionalització, permetent-los gestionar de manera més eficient la seva creativitat.
- Analitzar l'actualitat de les legislacions europees i espanyoles que incideixen en les condicions i el desenvolupament d'aquest exercici professional.
- Prendre consciència dels drets i deures de l'artista i el dissenyador/a.
- Aprofundir en els diferents models d'economia i finançament de les arts.

COMPETÈNCIES

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

E17. Identificar i valorar la incidència dels resultats del treball personal en el context social, cultural i professional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E15.14). Identificar i avaluar les condicions del context laboral i acadèmic.

RA2 (E15.15). Emprar criteris per dissenyar i conduir un itinerari propi en l'àmbit de les arts i els dissenys.

RA3 (E15.16). Realitzar prospeccions de futur en àmbits professionals afins o potencialment afins al camp de desenvolupament de les propostes personals.

RA4 (E15.17). Utilitzar l'autocrítica respecte a les accions individuals en el procés de construcció d'un recorregut professional o acadèmic propi.

RA5 (E17.4). Identificar les lògiques socials i culturals internes i específiques dels diferents àmbits de les arts i els dissenys.

RA6 (E17.5). Reconèixer el context de l'àmbit professional i acadèmic de les arts i els dissenys, tant a nivell local com a internacional.

RA7 (E17.6). Emprar estratègies i suports de comunicació per a la difusió del treball propi en l'àmbit professional.

RA8 (E17.7). Adquirir eines i recursos orientats a l'aplicació d'una candidatura en l'àmbit acadèmic.

RA9 (E17.8). Aplicar la creativitat a altres eines de autopromoció com el portafoli o el vídeo de presentació.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.

T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

- Els nodes que conformen els ecosistemes de l'art i el disseny, i els seus respectius rols.
- El pla d'empresa o projecte cultural
- Drets d'autor, llei de propietat intel·lectual i industrial i llicències lliures
- El mercat de l'art i el disseny
- Principals models de contractes
- L'estructura del mercat de l'art i del disseny
- Els models i vies de finançament
- Càlcul de costos i elaboració de pressupostos
- Codis de bones pràctiques
- eines per a la professionalització

METODOLOGIA

La metodologia emprada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes. Per altra banda, es reforça el caràcter d'avaluació contínua de l'assignatura intercalant-se al llarg del curs entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

La metodologia de l'assignatura es basa en classes que consisteixen en l'exposició de càpsules temàtiques que es complementen amb activitats d'aprenentatge en forma d'exercicis de comentari de text, anàlisi de casos pràctics, anàlisi de documents visuals i activitats en grup.

Es realitzaran visites a centres de recerca, producció, i promoció de les arts i el disseny, i es propiciaran encontres amb el sector professional.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 22,5h (15%)

Hores activitats supervisades: 30h (20%)

Hores aprenentatge autònom: 97h (65%)

Hores activitats d'avaluació: 7,5h (5%)

SISTEMA D'AVUACIÓ

El sistema d'avaluació es distribueix en quatre blocs:

- el 40% de la nota valorarà el treball grupal consistent en l'elaboració d'un hipotètic projecte d'empresa que partirà dels exercicis de classe però que haurà de finalitzar de manera autònoma i exposar-se a l'aula.
- el 30% provindrà de l'elaboració d'un CV creatiu.
- el 20% provindrà de l'elaboració de diferents eines que ajudin a ordenar, gestionar i documentar el treball artístic (CV narratiu, statement, portfoli, ...) D'aquesta manera, l'alumne haurà de reflexionar sobre el seu futur professional i els passos tant formatius com laborals que necessitarà per arribar-hi.
- el 10 % restant estarà vinculat a qüestions actitudinals a l'aula i a la participació en les diferents activitats proposades. Tanmateix s'avaluarà el rigor i el compromís del treball desenvolupat individualment i en grup.

BIBLIOGRAFIA

ADCV (2000): *El valor del diseño (Gráfico e industrial)*. València: Ed. ADCV

Brown, Tim (2009): *Change by design: How design thinking can transform organizations and inspire innovation*. Nova York: Harpercollins Pub.

Codi de Bones Pràctiques Professionals a les Arts Visuals. Associació d'Artistes Visuals de Catalunya, 2008.

<http://bonespractiques.aavc.net/ca>

Calvo Ortega, Rafael i Végez, Juan Calvo (2013): *La fiscalidad de los artistas plásticos*. Trama Ed., Colección Arte y Derecho.

Directorio de Fábricas de la Creación en la Unión Europea.

<https://www.consonni.org/sites/default/files/Directorio%20Fabricas%20de%20la%20Creacion%20nov.pdf>

David Harvey, Neil Smith (2005): *Capital financiero, propiedad inmobiliaria y cultura*. Macba, Universitat Autònoma de Barcelona (Eds.)

Eraso, Santi (2018): "Artistas en tiempos de precariedad". Blog *Arte, Cultura, Ética, Política*.

<https://santieraso.wordpress.com/2018/02/11/artistas-en-tiempos-de-precariedad/>

Sádaba, I., Domínguez, M.; Martínez, R. (2013): *La tragedia del copyright. Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural*. Virus Ed.

http://www.articaonline.com/wpcontent/uploads/2013/10/la_tragedia_del_copyright-baja.pdf

Jarvis, J. (2010): *Y Google, ¿cómo lo haría?*, Barcelona: Ed. Planeta.

Pibernat, O. i Chaves, N. (1996): *La gestión del diseño*, Madrid: Manuales IMPI.

RES ARTIS: Xarxa internacional de residències per artistes <http://www.resartis.org/es/>

Rowan, Jaron (2016): *Cultura libre de Estado*. Madrid: Traficantes de Sueños

Waelder, Pau (2016): "El mercado del arte en la era del acceso" a *Cultura Inteligente. El impacto de Internet en la Creación Artística*. Anuario AC/E de cultura digital.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

GRUP DISSENY

Sessió 1

Introducció a la matèria: explicació i enfocament dels continguts de l'assignatura.

Explicació sobre el naixement de la professió del disseny

Supervisada

- Activitat dirigida entorn a la reflexió sobre l'essència del disseny
- Reflexió conjunta sobre el context laboral actual

Sessió 2

La creació i el seu context.

Supervisada

Activitat dirigida i participativa en la qual es reflexionarà sobre la importància del client i l'usuari en el disseny.

Sessió 3

Design Thinking i *Design Management*: metodologia, usos i aplicacions.

Supervisada

Lectura de textos i activitat dirigida entorn al tema.

Sessió 4

Pla d'empresa Part 1

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Sessió 5

Pla d'empresa Part 2

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Sessió 6

Pla d'empresa Part 3

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Sessió 7

Convidat a l'aula: Mercè Jané

Elaboració de pressupostos i càlcul de costos de les empreses creades pels alumnes. Nocions bàsics de conceptes d'economia per a l'entorn professional del disseny.

Autònom

Elaboració d'un pressupost

Sessió 8

Portfolis, statements, CV creatius i entrevistes laborals

Autònom

Treball a classe amb l'elaboració del seu propi CV

Sessió 9

Conferència a càrrec de l'advocat Lluís Brun. Impartirà sobre els següents continguts:

Propietat Intel·lectual. Drets d'autor. Patents. Llicències lliures. Entitats de gestió col·lectiva i associacions de professionals de la cultura que operen a Catalunya i Espanya. Models de contractació.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Sessió 10

Entitats, organismes, plataformes i associacions de l'entorn de disseny. Màsters i postgraus.

Autònom

Cerca autònoma d'entitats i plataformes de difusió del disseny, que s'afegiran als tractats a classe, per a l'elaboració conjunta d'un mapa de l'ecosistema del disseny.

Sessió 11

VISITA AL FAD + CENTRE DOCUMENTACIÓ DEL MUSEU DEL DISSENY

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Sessió 12

El mercat del disseny. Fonts principals de finançament per a projectes culturals vinculats al disseny.

Convidat a l'aula: Artesania de Catalunya de la Generalitat de Catalunya.

Sessió 13

VISITA A HANGAR. Centre de Producció per Artistes Visuals (Barcelona)

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Sessió 14

Presentació per part dels alumnes dels seus CV personals i creatius

Sessió 15

Codis de bones pràctiques i reflexions finals sobre l'ètica en la professió del disseny. Visualització d'un breu documental com a tancament de l'assignatura.

Sessió 16

Lliurament i presentació dels plans d'empresa.

Sessió 17

Junta d'avaluació docent per cursos (no lectiu).

Setmana 18

Tancament de l'assignatura mitjançant entrevistes individuals.

GRUP ART

Sessió 1

Introducció a la matèria: explicació i enfocament dels continguts de l'assignatura.

Posada en comú de les aspiracions professionals de cada alumne.

Activitat supervisada

Sessió 2

L'ecosistema de l'art: a què fa referència, quin són els espais i agents principals que el conformen? com s'articula i com ens hi relacionem?

Activitat dirigida+supervisada+autònoma

Sessió 3

Futurs professionals 1:

Debat amb un grup d'ex-alumnes de l'Escola Massana sobre les expectatives i la realitat professional en l'àmbit de les arts i el disseny.

Sessió 4

Eines de professionalització de l'artista: portafoli, *statement*, diferents tipologies de currículums. Introducció als conceptes, models, estratègies i contextos d'aplicació.

Activitat dirigida+supervisada+ autònoma

Sessió 5

Projecte Cultural Part 1

Activitat en grup que consistirà en la creació d'un hipotètic projecte cultural seguint les fases principals per a la seva elaboració.

Activitat dirigida+supervisada+autònoma

Sessió 6

Projecte Cultural Part 2

Models de finançament i models de pressupostos.

Activitat dirigida+supervisada+autònoma

Sessió 7

Projecte Cultural Part 3

Com fer un projecte cultural a partir del model de sostenibilitat procomú?

Activitat dirigida+supervisada+autònoma

Sessió 8

Projecte Cultural Part 4

Activitat dirigida+supervisada+autònoma

Sessió 9

Conferència a càrrec de l'advocat Lluís Brun. Impartirà sobre els següents continguts:

Propietat Intel·lectual. Drets d'autor. Patents. Llicències lliures. Entitats de gestió col·lectiva i associacions de professionals de la cultura que operen a Catalunya i Espanya. Models de contractació.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Sessió 10

Drets fiscals i tributaris de l'artista:

Identitats Jurídiques i noves formes de treball: com entenem el treball de l'art quan ens professionalitzem?

Activitat dirigida+supervisada

Sessió 11

VISITA AL FAD + CENTRE DOCUMENTACIÓ DEL MUSEU DEL DISSENY

Activitat supervisada+autònoma

Sessió 12

Futurs professionals 2:

Creació col·lectiva d'un mapa que representi gràficament les sortides professionals en l'àmbit de les arts i el disseny.

Activitat grupal

Sessió 13

VISITA A HANGAR. Centre de Producció per Artistes Visuals (Barcelona)

Activitat supervisada + autònoma

Sessió 14

El mercat de l'art. Estructura, aspectes i condicionants en torn el mercat de l'art.

Conversa a l'aula amb l'equip directiu d'una galeria d'art.

Activitat dirigida + supervisada + autònoma

Sessió 15

Codis de bones pràctiques i reflexions finals sobre l'ètica en la professió de l'art.

Activitat dirigida + supervisada

Sessió 16

Lliurament i presentació dels projectes culturals.

Sessió 17

Junta d'avaluació docent per cursos (no lectiu).

Setmana 18

Tancament de l'assignatura mitjançant entrevistes individuals.